

føreren ikke straffes som følge af utilregnelighed, jf. straffelovens § 16. Førerretten kan ligeledes frakendes, selv om den pågældende ikke i forvejen har erhvervet førerret (f.eks. unge under 18 år), idet afgørelsen dog i sådanne tilfælde vil indebære frakendelse af retten til at erhverve førerret.

Efter reglerne kan frakendelse af førerretten endvidere kun ske i anledning af en kørsel, som har fundet sted med et motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, jf. herved ordene ”skal frakendes føreren af *sådant* køretøj” i lovens § 125, stk. 1, § 125 a, stk. 1 og § 126, stk. 1.

Endelig er det en betingelse for frakendelse af førerretten, at kørslen har fundet sted på færdselslovens område, jf. færdselslovens § 1.

Selv om handlingen har fundet sted på færdselslovens område, skal den dog samtidig kunne betegnes som ”føring” af køretøj. Spørgsmålet har størst betydning i relation til reglerne om spiritus- og promillekørsel, hvor kravet om føring indgår som en del af gerningsindholdet, idet dog også forsøg på føring er inddraget.

5.1.2 Den materielle afgrænsning af området for førerretsfrakendelse

Den materielle afgrænsning af de færdselssituationer, der medfører førerretsfrakendelse, fremgår af § 125, stk. 1, § 125 a, stk. 1, og § 126, stk. 1. Frakendelse af førerretten skal altid ske ved

- 1) spirituskørsel (§ 125, stk. 1),
- 2) kørsel uden hastighedsbegrænsninger, eller hvis føreren har foretaget et uautoriseret, konstruktivt indgreb i køretøjets hastighedsbegrænsninger eller dens forbindelser m.v. (§ 125 a, stk. 1),
- 3) kørsel under tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden (§ 126, stk. 1, nr. 1),
- 4) overskridelse af de tilladte hastigheder med mere end 70 pct. (§ 126, stk. 1, nr. 2),
- 5) overskridelse af de tilladte hastigheder for ”tunge køretøjer” med mere end 70 pct. for hastighedsgrænser på højst 30 km i timen eller med mere end 40 pct. for hastighedsgrænser på over 30 km i timen (§ 126, stk. 1, nr. 3),
- 6) overskridelse af reglerne om største tilladte totalvægt med mere end 30 pct. under kørsel med ”tunge køretøjer” (§ 126, stk. 1, nr. 4),

- 7) promillekørsel (§ 126, stk. 1, nr. 5), og
- 8) i visse andre tilfælde (§ 126, stk. 1, nr. 6).

Falder kørslen uden for de nævnte tilfælde, er der ikke hjemmel til frakendelse af førerretten.

Falder kørslen derimod materielt inden for de nævnte tilfælde, er det principielle udgangspunkt, at frakendelse er obligatorisk, jf. herved ordene ”*skal* frakendes”. Dette princip er dog som følge af de almindelige regler om den indbyrdes afgrænsning mellem domstolens og anklagemyndighedens kompetence undergivet visse begrænsninger.

Hvis det er fastslået, at en konkret kørsel er omfattet af frakendelsesreglerne og derfor skal medføre frakendelse, beror valget således i realiteten alene mellem betinget eller ubetinget frakendelse af førerretten.

Med lov nr. 498 af 7. juni 2001 blev det fastsat, at en betinget frakendelse i medfør af § 125, stk. 2, 2. pkt. eller § 126, stk. 1, nr. 1-3, 5 eller 6, der bliver begået inden for de første to år efter førstegangserhvervelse af førerret, erstattes af et kørselsforbud, jf. nærmere under afsnit 5. 2. 5.

5.1.3 Valg af frakendelsesform

I de tilfælde, der er nævnt ovenfor i afsnit 5. 1. 2, nr. 1 og 2 (spirituskørsel og overtrædelse af reglerne om hastighedsbegrænsninger), er hovedreglen, at der skal ske ubetinget frakendelse af førerretten. Kun ved særlig formildende omstændigheder kan frakendelse af førerretten ske betinget (§ 125, stk. 2, 2. pkt., og § 125 a, stk. 2, 2. pkt.).

Modsat forholder det sig ved de i nr. 3-8 nævnte tilfælde. Her er hovedreglen betinget frakendelse af førerretten. Kun hvis kørslen er omfattet af § 126, stk. 2, og der ikke foreligger særlig formildende omstændigheder efter bestemmelsens stk. 3, sker frakendelsen ubetinget. Ubetinget frakendelse af førerretten sker således i disse tilfælde ved forsætlig skadeforvoldelse eller farefremkaldelse eller hensynsløs kørsel, samtidig pådømmelse af flere kørsler, kørsel i prøvetiden til betinget frakendelse samt kørsel inden for 5 år fra tidligere ubetinget frakendelse (§ 126, stk. 2, nr. 1-5).

Som nævnt ovenfor vil et kørselsforbud erstatte en betinget frakendelse i medfør af § 125, stk. 2, 2. pkt., og § 126, stk. 1, nr. 1-3, 5 og 6, når forseelsen har fundet sted inden for de første to år efter førstegangserhvervelse af førerretten.